

Referencia gramatical y léxico útil

UNIDAD 1

GRAMÁTICA

1. Použití slovesných časů

Presente – Přítomný čas

► Indikativní tvar přítomného času se používá:

- Když hovoříme o zvycích.

Luis no va nunca a la discoteca.

- Když podáváme obecnou informaci o sobě nebo o světě.

Soy española, soy peluquera y me gusta mucho mi trabajo.

Muchas tiendas en España cierran a mediodía.

- (Někdy) když odkazujeme na budoucnost.

Mañana te espero a las tres en mi casa.

- Když vydáváme instrukce.

Para poner en marcha el coche, primero enciendes el motor y empujas el pedal del embrague...

Pretérito perfecto – Minulý čas složený/Předpřítomný čas

► Složený čas se používá:

- Při minulých činnostech, které pokračují do přítomnosti.

Ahora mismo he visto a Paco en el pasillo y me ha dicho que no vendrá mañana.

- Když hovoříme o osobních zkušenostech nebo minulých činnostech bez časového určení.

Manu ha viajado mucho por Brasil.

Pretérito indefinido – Minulý čas jednoduchý/prostý

► Jednoduchý čas se používá:

- Když mluvíme o činnostech nebo stavech ukončených k určitému konkrétnímu okamžiku v minulosti.

Rosalía ganó el Premio Ondas en 1998.

Pretérito imperfecto – Minulý čas neukončený (popisný)/ Souminulý čas

► Souminulý čas se používá:

- Pro vyjádření obvyklých činností v minulosti.

Antes salía mucho los fines de semana, pero ahora prefiero quedarme en casa.

- Pro popisování (stavu, okolností) v minulosti.

El camino del río era muy estrecho y acababa en un arenal.

- K vyjádření činností (okolností) probíhajících po určité dobu, které jsou často (znenadání) přerušeny nějakou jednorázovou událostí.

Empezó a llover cuando llegábamos a la playa.

2. Sloveso + osobní zájmeno le/zvratné zájmeno se

► Ve španělštině existuje celá řada sloves, která se obvykle vyskytují ve spojení s předmětnými tvary osobních zájmen *me, te, le, nos, os, les*. Používají se podle stejného schématu jako u slovesa *gustar*.

(A mí)	me	
(A ti)	te	
(A él/ella/Vd.)	le	cae/n bien / mal
(A nosotros/as)	nos	
(A vosotros/as)	os	
(A ellos/ellas/Vds.)	les	

A mí no me interesa la política.

¿A ti te cae bien la profesora nueva?

A ella no le queda bien esa blusa.

A nosotros nos preocupan los problemas del medio ambiente.

¿A vosotros os preocupa la contaminación?

A ellos no les importa llegar tarde.

- Některá slovesa jsou zvrtná, spojují se se zájmeny *me, te, se, nos, os, se*.

Yo	me	llevo	
Tú	te	llevas	
Él/ella/Vd.	se	lleva	bien / mal
Nosotros/as	nos	llevamos	
Vosotros/as	os	lleváis	
Ellos/ellas/Vds.	se	llevan	

Luis se lleva muy bien con Ángel.

Ayer Rosa se encontraba mal y no fue a clase.

Clara se enfada mucho con sus alumnos.

- Někdy se totéž sloveso může vyskytovat v obou uvedených strukturách. V takových případech může mít sloveso úplně odlišný význam, nebo se naopak nezmění téměř vůbec.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Verbos – Slovesa

interesar zajímat, upoutat • **quedar** domluvit se; zůstat, zbýt • **caer** (u)padnout • **pasar** projít, projet; trávit; stát se • **encantar** nadchnout, okouzlit, těšit • **preocupar** znepokojovat, dělat starosti • **parecer** (zc) jevit se, zdát se, připadat • **publicar** uveřejnit, vydat • **ingresar** vstoupit (do), stát se členem • **estudiar** studovat, učit se • **trabajar** pracovat • **obtener** obdržet, získat • **regresar** vrátit se • **escribir** psát • **nacer** (zc) narodit se • **trasladarse** přestěhovat se • **vivir** žít, bydlet

UNIDAD 2

GRAMÁTICA

1. Pretérito Pluscuamperfecto – Předminulý čas

- Používá se k vyjádření minulých, ukončených činností, které předcházely jiným, taktéž minulým činnostem.

Cuando llegué a casa mi marido ya había preparado la cena.

(Večeře byla připravena předtím, než jsem přišel domů).

Clara lloraba porque su madre no le había comprado un helado.

Me encontré a Carlos y me dijo que había cambiado de trabajo.

- Tvoří se imperfektním tvarem pomocného slovesa *haber* a minulým přičestím významového slovesa.

Haber (imperfecto) + participio

Yo	había	
Tú	habías	
Él/ella/Vd.	había	hablado
Nosotros/as	habíamos	comido
Vosotros/as	habíais	vivido
Ellos/ellas/Vds.	habían	

2. Predložky

A

- Používá se k určení (ukázání) směru, pohybu.

Vamos a la estación de autobuses.

- Se slovesem *estar* může vyjadřovat:

Umístění: *El baño está a la derecha del salón.*

Vzdálenost: *El aeropuerto está a 5 km.*

Teplotu: *Estamos a 0 °C.*

Cenu: *La merluza está a 30 € el kilo.*

- Se slovesem *ir* vyjadřuje rychlost.

Yo nunca voy a más de 130 km/hora.

DE

- Označuje původ v čase a prostoru.

Rosa viene del supermercado.

Este vino es de Rioja.

- Se slovesem *ir* tvoří nesčetné vazby.

Ir de viaje, ir de compras, ir de vacaciones, ir de excursión.

Nosotros este año no vamos de vacaciones porque no podemos.

DESDE

- Používá se při vyjádření původu v prostoru a čase.

Viven aquí desde 1980.

Desde mi casa hasta allí hay dos kilómetros.

EN

- ▶ Používá se pro označení umístění v čase a prostoru.

En España hace mucho calor en verano.

- ▶ Používá se u dopravních prostředků.

Me gusta más viajar en tren que en avión, es más romántico.

POR

- ▶ Používá se k vyjádření příčiny, důvodu.

Han despedido a Juan por llegar tarde al trabajo.

- ▶ Používá se k vyjádření místa (kudy).

Ven por la carretera de Toledo, es más corto el viaje.

- ▶ Používá se k vyjádření prostředku.

Envíame las fotos por fax, por favor.

PARA

- ▶ Používá se k vyjádření účelu, cíle.

Para venir a mi casa tienes que bajarte en la estación del metro de Plaza Cataluña.

- ▶ Používá se k vyjádření (po)užitelnosti.

A. Papá, ¿para qué sirve esta máquina?

B. Para hacer agujeros en la pared.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Moverse por la ciudad – Pohybovat se po městě

estación *f* nádraží • atasco *m* dopravní zácpa • regresar vrátit se • llegar přijít, přijet • metro *m* metro • rápido rychlý • durante během • tren *m* vlak • ir jít, jet • coche *m* auto • tardar trvat, zdržet se • autobús *m* autobus

Cosas de la casa – Věci v domácnosti/doma

aire acondicionado *m* klimatizace • calefacción *f* topení • chimenea *f* kamna, krb, komín • equipo de música *m* hi-fi věž • ordenador *m* počítač • televisión *f* televize • vídeo *m* video • lavaplatos *m* myčka nádobí • lavadora *f* pračka • secadora *f* sušička

UNIDAD 3

GRAMATIKA

1. Vztažné věty

- ▶ Vztažné věty jsou uvozené zájmeny *que, el/la cual, los/las cuales, quien, quienes*. Nejpoužívanější vztažný výraz jak pro osoby, tak pro věci, je *que*.

- ▶ Ve vztažných větách se používají jak indikativní, tak subjunktivní/konjunktivní tvary sloves.

- **Indikativ** se používá, když mluvčí ví o existenci předchozího nebo si je jistý, že něco takového existuje.

He visto un restaurante nuevo que pone un cocido buenísimo.

Estamos buscando un bar que tiene unas tapas buenísimas.

- **Subjunktiv/Konjunktiv** se používá, když mluvčí o existenci předchozího neví nebo si není jistý.

Estamos buscando un bar que tenga buenas tapas.

- **Subjunktiv/Konjunktiv** se rovněž použije, když hovoříme o něčem, co neexistuje nebo se vyskytuje jen vzácně.

Hay pocos bares que tengan buenas tapas.

2. Podmiňovací způsob

- ▶ Je-li používán nezávisle na jiných větách, slouží kondicionál k vyjádření návrhu, rady, málo pravděpodobných přání nebo vyjadřuje zdvořilost.

Yo que tú hablaría con el profesor.

Podríamos comprar un pollo asado y unas patatas fritas para comer.

Me gustaría estudiar música.

¿Le importaría cerrar la ventana?, tengo frío.

Hablar

Yo	hablaría
Tú	hablarías
Él/ella/Vd.	hablaría
Nosotros/as	hablaríamos
Vosotros/as	hablaríais
Ellos/ellas/Vds.	hablarían

3. Nepravidelný kondicionál/podmiňovací způsob

- ▶ Nepravidelný kondicionál má stejnou nepravidelnost jako budoucí čas prostý.

	Futuro	Condicional
Decir	diré	diría
Hacer	haré	haría
Poder	podré	podría
Poner	pondré	pondría
Salir	saldré	saldría

4. Pravidla přízvuku

- ▶ Podle umístění přízvukné slabiky se španělská slova klasifikují jako *agudas* (poslední slabika je přízvukná), *llanas* (přízvukná je předposlední slabika) a *esdrújulas* (přízvukná je třetí slabika od konce).

- **Agudas.** Son las palabras cuya sílaba tónica es la última.

café, sofá, Madrid, hablar, lección, japonés

- **Llanas.** Son las que tienen el acento tónico en la penúltima sílaba.

árbol, examen, ventana, libro, lápiz

- **Esdrújulas.** Palabras cuya sílaba tónica es la antepenúltima.

médico, periódico, teléfono, oxígeno

- ▶ Abychom poznali, kam je potřeba umístit přízvuk, musíme se řídit určitými pravidly.

- Přízvuk na poslední slabice (*agudas*) se označuje, pokud dané slovo končí samohláskou nebo souhláskou **n** a **s**.

mamá, alemán

- Přízvuk na předposlední slabice (*llanas*) se označí, pokud dané slovo končí jakoukoliv souhláskou s výjimkou **n** a **s**.

fútbol, fácil

- Slova s přízvukem na třetí slabice od konce (esdrújulas) mají přízvuk vždy označený.

música, ácido, plátano.

- ▶ Jednoslabičná slova (**monosílabas**) se píšou s přízvukem, pokud odlišují různé gramatické kategorie, nebo pokud se liší významem.

Con tilde	Sin tilde
él on (zájmeno osobní)	el (člen určitý)
mí m(n)ě (zájm. osobní)	mi můj (zájmeno přivlastňovací)
sé vím, znám (sloveso saber)	se (pronombre)
sí ano	si (conjunción condicional)
té čaj (podst. jméno)	te obě, tě, ti (zájm. osobní)
tú ty (zájmeno osobní)	tu tvůj, tvoje (zájm. přivlast.)

Él no quiere venir.

El más alto es Pepe.

Sí, quiero.

Si quieres, ven a comer.

El té me gusta mucho.

¿Te gusta el té?

¿Tú estás cansado?

Tu marido es muy simpático.

No sé nada.

No se llama Juan.

Esto es para mí.

Mi madre es rubia.

- ▶ Tázací a zvolací výrazy mají psaný přízvuk vždy.

¿Dónde vive?

¿Cuánto vale?

¿Quién ha venido?

¿Por qué estás enfadada?

¡Qué bonito!

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Nombres de parientes – Jména příbuzných

padre *m* otec • **madre** *f* matka • **abuelo** *m* dědeček • **tía** *f* teta • **suegro** *m* tchán • **cuñado** *m* švagr • **sobrino** *m* synovec • **nieto** *m* vnuk • **bisabuelo** *m* pradědeček

Adjetivos de carácter – Charakterové vlastnosti

autoritario autoritativní, panovačný • **vaga lina** • **creativa** tvořivá • **tolerante** tolerantní • **ambiciosa** ctízádnostivá • **responsable** (z)odpovědný, -á • **encantadora** okouzlující • **competitiva** soutěživá • **sociable** společenský, -á • **inseguro** nejistý, nespolehlivý • **envidioso** závistivý • **cariñoso** milý, laskavý

UNIDAD 4

GRAMATIKA

1. *Estar* + gerundium

- Opisnou vazbou *estar* + gerundium vyjadřujeme činnosti probíhající k určitému okamžiku v přítomnosti, v minulosti nebo budoucnosti.

Roberto está leyendo una novela.

Lucía estuvo esperando el autobús más de una hora.

Mañana a estas horas estaré comiendo con Eduardo.

2. *Estaba* / *estuve* / *he estado* + gerundium

Pretérito imperfecto + gerundio

Yo	estaba	
Tú	estabas	
Él/ella/Vd.	estaba	trabajando
Nosotros/as	estábamos	
Vosotros/as	estabais	
Ellos/ellas/Vds.	estaban	

Pretérito indefinido + gerundio

Yo	estuve	
Tú	estuviste	
Él/ella/Vd.	estuvo	viviendo
Nosotros/as	estuvimos	
Vosotros/as	estuvisteis	
Ellos/ellas/Vds.	estuvieron	

- Rozdíl mezi *estaba viviendo* a *estuve viviendo* je stejný jako u *vivía* a *viví*.

Yo estuve viviendo/viví en Madrid durante doce años.

Cuando estaba viviendo/vivía en Madrid, conocí a Pedro.

- Opisná vazba *estaba viviendo* se nepoužívá pro vyjádření zvyklostí v minulosti.

Yo antes ~~estaba jugando~~ jugaba al fútbol todos los domingos.

Pretérito perfecto + gerundio

Yo	he estado	
Tú	has estado	
Él/ella/Vd.	ha estado	leyendo
Nosotros/as	hemos estado	
Vosotros/as	habéis estado	
Ellos/ellas/Vds.	han estado	

- Pretérito perfecto – *he estado viviendo* – se používá k vyjádření průběhu u nedávno uskutečněných (nebo ještě uskutečňovaných) činností. Důraz se klade na trvání činnosti.

He estado leyendo toda la mañana.

3. Slovesné (opisné) vazby

- Slovesné vazby se používají pro jemné rozlišení v trvání, pomíjivosti nebo úmyslnosti, které chce mluvčí vyjádřit. Například vazba *seguir* nebo *llevar* + gerundium vyjadřuje trvání nějaké činnosti, která se započala v minulosti a stále ještě trvá.

¿Sigues viviendo en la misma casa?

Llevo trabajando en Madrid tres años.

- Vazba *dejar de* + infinitiv vyjadřuje ukončení nějaké činnosti.

El niño ya ha dejado de llorar.

- Vazba *acabar de* + infinitiv se používá při vyjádření činnosti, která se udála bezprostředně před okamžikem promluvy.

Acabamos de volver de vacaciones.

- Vazba *empezar de* + infinitiv vyjadřuje zahájení/počátek nějaké akce.

Empecé a estudiar español cuando era joven.

- Vazba *volver a* + infinitiv vyjadřuje opakovanost nějaké činnosti.

Volvieron a verse después de unos años.

Slovesné vazby s infinitivem

Dejar de...		
Acabar de...	+	infinitivo
Empezar a...		
Volver a...		

Slovesné vazby s gerundiem

Seguir...

Llevar... + gerundio

4. Pretérito imperfecto

- ▶ Je třeba si zapamatovat, že se imperfektum používá pro vyjádření činností minulých, k určitému okamžiku v minulosti neukončených nebo k popisování okolností v minulosti, stejně jako k vyjádření zvyklostí v minulosti.

Mi abuela vivía con nosotros.

María era muy alta de pequeña.

Cuando éramos jóvenes, dormíamos muchas horas.

5. Tvoření slov

- ▶ K vytváření přídavných jmen opačného významu používáme předpony **in-**, **i-** a **des-**.

feliz *infeliz*
responsable *irresponsable*
agradable *desagradable*

- ▶ Jestliže přídavné jméno začíná na **p** nebo **b**, používá se místo předpony **in-** prefix **im-**.

paciente *impaciente*
posible *imposible*

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Adjetivos contrarios – Přídavná jména – opaky

util-inútil užitečný, potřebný - neužitečný, nepotřebný • **ordenado/a-desordenado/a** pořádný, uspořádaný - nepořádný, rozházený • **presentable-impresentable** představitelný - nepředstavitelný • **feliz-infeliz** šťastný - nešťastný • **tranquilo/a-intranquilo/a** klidný - neklidný • **limitado/a-ilimitado/a** omezený - neomezený • **honesto/a-deshonesto/a** čestný, poctivý - nečestný, nepoctivý • **necesario/a-innecesario/a** potřebný, nutný - nepotřebný, zbytečný • **legal-ilegal** legální, zákonný - nelegální, nezákonný • **responsable-irresponsable** (z)odpovědný - ne(z)odpovědný • **cómodo/a-incómodo/a** pohodlný - nepohodlný • **paciente-impaciente** trpělivý - netrpělivý • **justo/a-injusto/a** spravedlivý, správný - nespravedlivý, nesprávný • **agradable-desagradable** příjemný - nepříjemný • **sensible-insensible** citlivý - necitlivý, bezcitný • **sociable-insociable** družný, společenský - nespolečenský

UNIDAD 5

GRAMATIKA

1. Účelové věty

- ▶ Ve větách, které vyjadřují účel a které jsou uvozeny výrazy *para/para que*, se používá sloveso v infinitivu (u souvětí se stejným podmětem) nebo v konjunktivu (při různých podmínkách).

- *Para* + infinitiv se používá, pokud je podmět u obou sloves stejný.

*Le llamé **para** preguntarle por su salud.*
(yo) (yo)

- *Para que* + subjunktiv se používá, pokud má každé sloveso jiný podmět.

*Te lo cuento **para que sepas** lo que pasó.*
(yo) (tú)

- ▶ Věty tázací s výrazem *¿para qué...?* se používají vždy se slovesem v indikativním tvaru.

¿Para qué querías verme?

2. Imperativ/Rozkazovací způsob

- ▶ Rozkazovací způsob se používá při vydávání rozkazů, udělování instrukcí nebo rad nebo při žádosti o laskavost.

Baja la voz.

*No **hagas** ruido, por favor.*

Bebe dos litros de agua al día..

- ▶ Když se imperativ použije jako rozkaz nebo příkaz, často se zmírňuje výrazem *por favor* (prosím).

*Carlos, **cierra** la puerta por favor.*

- ▶ S výjimkou kladného imperativu pro *tú* (ty) a *vosotros* (vy – tykáni více osobám), odpovídají všechny tvary rozkazovacího způsobu tvarům přítomného subjunktivu.

Imperativo

afirmativo rozkaz kladný

Come (tú)
Coma (usted)
Comed (vosotros)
Coman (ustedes)

negativo rozkaz záporný

No comas (tú)
No coma (usted)
No comáis (vosotros)
No coman (ustedes)

- Slovesa, která disponují určitou nepravidelností v indikativu přítomného času, vykazují stejnou nepravidelnost v imperativu (vyjma tvaru pro *vosotros*).

Dormir

Presente

Duermo (yo)

Imperativo

duerme (tú) / no duermas
duerma (Vd.) / no duerma
dormid (vos.) / no durmáis
duerman (Vds.) / no duerman

- Další nepravidelnosti u: *decir, ir, hacer, poner, oír, tener, ser, venir y salir*.

Decir

afirmativo

di (tu)
diga (Vd.)
decid (vosotros)
digan (Vds.)

negativo

no digas
no diga
no digáis
no digan

- Imperativ + zájmena

- Imperativ kladný – zájmena se připojují za slovesný tvar (v rámci jednoho slova).

Cállense, por favor. Díselo tú, Ángel.

- Imperativ záporný – zájmena předcházejí sloveso (píší se zvlášť).

No te sientes ahí. No se lo digas a Juan.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Alimentos – Potraviny

berenjenas *f pl* lilky, baklažány • garbanzos *m pl* cizrna, boby • mejillones *m pl* slávky jedlé • filete *m* filé, plátek, řízek • yogur *m* jogurt • salchichas *f pl* párky, klobásy • merluza *f* treska • queso *m* sýr • lentejas *f pl* čočka • coliflor *f* květák • leche *f* mléko • huevos *m pl* vejce • fruta *f* ovoce, plod • carne *f* maso • pescado *m* ryba • pollo *m* kuře • tomates *m pl* rajčata • naranjas *f pl* pomeranče • espinacas *f pl* špenát • pasta *f* těstoviny • ensaladas *f pl* saláty • manzanas *f pl* jablka

Partes del cuerpo – Části těla

cabeza *f* hlava • frente *f* čelo • orejas *f pl* uši • ojos *m pl* oči • nariz *f* nos • boca *f* ústa, pusa • cuello *m* krk • brazos *m pl* paže • manos *f pl* ruce • dedos *m pl* prsty • pecho *m* prsa, hrud' • espalda *f* záda • caderas *f pl* kyčle, boky • piernas *f pl* nohy • rodillas *f pl* kolena • pies *m pl* chodidla

UNIDAD 6

GRAMATIKA

1. Slovesa vyjadřující pocity a názor + subjunktiv

- Po větách, které jsou závislé na slovesech věty hlavní, jako je například *gustar, interesar* nebo *molestar*, ve spojení s osobními zájmeny *me, te, le, nos, os, les*, následuje sloveso v infinitivním nebo subjunktivním tvaru.

- Infinitiv. Když je v obou větách shodný podmět.

Me preocupa llegar tarde al médico.

(yo) (yo)

- Subjunktiv. Když je podmět obou vět odlišný.

Me preocupa que Paco llegue tarde al médico.

(yo) (él)

2. Vazba hay que + infinitiv

- Vazba *hay que* (musí se, je nutné) + infinitiv se používá, když ovoříme o něčem, co je závazné/nutné pro všechny (obecně).

Hay que escuchar al profesor cuando está explicando.

3. (No) Hace falta (que)... – (Není) Je potřeba (, aby)...

- Infinitiv. Obecný závazek (obecně, neosobně).

No hace falta limpiar los cristales, están limpios.

- Subjunktiv. Osobní závazek (určený konkrétně).

No hace falta que (tú) vengas mañana.

4. Es necesario (je potřeba), es importante (je důležité), es conveniente (je vhodné) que... (aby...)

- Infinitiv. Používá se, když je věta podřízená (vedlejší) neosobní, neodkazuje na konkrétní subjekt (podmět).

Es necesario cuidar el medio ambiente.

- **Subjunktiv.** Používá se, když věta podřízená (vedlejší) má konkrétní subjekt (podmět).

Es conveniente que (tú) bagas lo que dice el médico.

5. Srovnání/Stupňování

Stupňování přídavných jmen

- Vyšší míra vlastnosti: **más** + přídavné jméno + **que**
- Nižší míra vlastnosti: **menos** + přídavné jméno + **que**
- Stejná míra vlastnosti: **tan** + přídavné jméno + **como**
Mi coche es menos ruidoso que el tuyo.

Stupňování podstatných jmen

- Vyšší míra vlastnosti: **más** + podstatné jméno + **que**
- Nižší míra vlastnosti: **menos** + podstatné jméno + **que**
- Stejná míra vlastnosti: **tanto/-a/-os/-as** + podstatné jméno + **como**
Mi coche gasta tanta gasolina como el tuyo.

Srovnávání se slovesy

- vyšší míra vlastnosti: sloveso + **más que**
- nižší míra vlastnosti: sloveso + **menos que**
- stejná míra vlastnosti: sloveso + **tanto como**
Mi coche corre tanto como el tuyo.

- Předložka **de** se při srovnávání používá v následujících případech:

- Když mluvíme o určitém množství.

Me he gastado más de 100 € en la lotería.

- Když po srovnávání/stupňování (přídavného jména) následuje **de lo que**.

Es más caro de lo que creía.

- Když je srovnávání (podstatného jména) kvantitativní.

Tenemos menos sillas de las que necesitamos

Nepravdělné srovnávání/stupňování

Grande (<i>velký – o věku, netýká se rozměrů!</i>)	# mayor (<i>větší = starší</i>)
Pequeño (<i>malý – o věku, netýká se rozměrů!</i>)	# menor (<i>menší = mladší</i>)
Buena (<i>dobrý, v dobrém stavu, zdravý, hodný</i>)	# mejor (<i>lepší, zdravější, hodnější</i>)
Malo (<i>špatný, ve špatném stavu, nemocný, zlobivý, zlý</i>)	# peor (<i>horší, nemocnější, zlobivější, zlejší</i>)

6. Superlativ

- Používá se k vyjádření maximální míry vlastnosti. Existují dva tvary superlativů.

- **Superlativ absolutní:** vyniká určitá vlastnost, která je nesrovnatelná s ostatními. Adjetivo + **-ísimo/a/os/as**.

Esta niña es guapísima.

- **Superlativ relativní:** vyniká určitá vlastnost ve srovnání s ostatními (ve skupině).

Es el más alto de su clase.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Verbos de opinión y obligación

– Slovesa k vyjádření názoru a závazku/povinnosti

me molesta que... obtěžuje mě, že; vadí mi, že... • **me preocupa que...** dělá mi starosti, že... • **es necesario que...** je třeba, aby... • **es importante que...** je důležité, aby... • **es conveniente que...** je vhodné, aby... • **hay que...** je (po)třeba... • **me gusta que...** líbí se mi, že...

Mundo natural – Svět přírody

cordillera *f* pohoří • **mar** *m, f* moře • **continente** *m* kontinent • **océano** *m* oceán • **desierto** *m* poušť
selva *f* les • **río** *m* řeka • **país** *m* země • **isla** *f* ostrov • **cañón** *m* kaňon

UNIDAD 7

GRAMATIKA

1. Mužský a ženský rod

- ▶ Názvy profesí mohou být ve španělštině rodu mužského i ženského.

masculino	femenino
camarero	camarera
profesor	profesora
juez	jueza
estudiante	estudiante
dependiente	dependienta
futbolista	futbolista
policía	policía
actor	actriz
alcalde	alcaldesa

2. Věty časové: spojka *cuando* (když)

- ▶ Ve větách časových, uvozených spojkou *cuando*, může být sloveso v indikativním nebo subjunktivním tvaru.
- **Indikativ** se používá, když odkazujeme na přítomnost nebo minulost.

Cuando voy de viaje siempre traigo regalos.

Cuando salí del trabajo fui a visitar a Lola.

Cuando vivía en París trabajaba de camarero en un restaurante.

- **Subjunktiv** se používá, když odkazujeme k budoucnosti.

Cuando termine este trabajo voy a hacer un viaje por África.

- Sloveso v **budoucím čase** (ne v subjunktivním tvaru) se používá ve větách tázacích – přímých nebo nepřímých.

¿Cuándo vendrás a verme?

¿Sabes cuándo llegará María?

No sé cuándo iré a verte.

3. Podmínkové věty

- ▶ Ve větách podmínkových uvozených spojkou *si* (= *jestliže*), může být sloveso v indikativním nebo subjunktivním tvaru.

- **Indikativ přítomného času** se používá, když podmínka, o které se mluví, může být uskutečněna v přítomnosti nebo budoucnosti.

Si tengo tiempo, iré a verte.

futuro (budoucnost)

Si tienes algún problema, llámame por teléfono.

imperativo (rozkazovací způsob)

Mi marido y yo todos los domingos, si podemos, damos un paseo.

presente (přítomnost)

- **Subjunktiv imperfekta** se používá, když podmínka, o které se mluví, nemůže být uskutečněna nebo je její uskutečnění velmi nepravděpodobné.

Si tuviera mucho dinero, no trabajaría.

4. Subjunktiv (préterita) imperfekta

Pravidelná slovesa

Hablar	Comer	Vivir
hablara	comiera	viviera
hablaras	comieras	vivieras
hablara	comiera	viviera
habláramos	comiéramos	viviéramos
hablarais	comierais	vivierais
hablaran	comiera	vivieran

Nepravidelná slovesa

- Mají obecně stejnou nepravidelnost, jaká se objevuje u préterita indefinida.

Decir	dijera, dijeras...
Estar	estuviera, estuvieras...
Hacer	hiciera, hicieras...
Ir, ser	fuera, fueras...
Pedir	pidiera, pidieras...
Poder	pudiera, pudieras...
Tener	tuviera, tuvieras...
Venir	viniera, vinieras...

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Nombres de profesionales – Názvy profesí

jardinera *f* zahradnice • **camarero** *m* číšník • **jueza** *f* soudkyně • **periodista** *m, f* novinář, novinářka • **abogado** *m* právník • **locutora** *f* hlasatelka, mluvčí • **secretario** *m* tajemník • **cantante** *m, f* zpěvák, zpěvačka • **fontanero** *m* instalatér • **peluquero** *m* kaderník • **bailarina** *f* tanečnice, baletka • **cocinero** *m* kuchař • **reportero** *m* reportér, zpravodaj • **repcionista** *m, f* recepční

Léxico del trabajo – Výrazy z pracovní sféry

anuncio *m* inzerát • **entrevista** *f* rozhovor • **currículo** *m* životopis • **empresa** *f* firma • **contrato** *m* smlouva • **despedir (i)** propustit • **horario** *m* pracovní doba • **sueldo, salario** *m* plat, mzda • **firmar** podepsat • **experiencia** *f* zkušenost • **paro** *m* nezaměstnanost

UNIDAD 8

GRAMATIKA

1. Přímá řeč/nepřímá řeč (časová souslednost)

- ▶ **Přímá řeč** reprodukuje projev mluvčího přesně tak, jak je pronesl. Graficky se píše s dvojtečkou, uvozovkami nahoře a velkým písmenem na začátku.

Ángel dijo: "Os llamaré mañana".

- ▶ **Nepřímá řeč** reprodukuje myšlenku mluvčího, ale ne přesně tak, jak je pronesl, a je nutné provést určité změny ve struktuře textu (ve slovesném tvaru, v zájmech osobních i přivlastňovacích, v časových výrazech...)

Ángel me dijo ayer que nos llamaría hoy.

Estilo directo	Estilo indirecto
Presente Pretérito imperfecto	Pretérito imperfecto
Pretérito perfecto Pretérito indefinido	Pretérito pluscuamperfecto
Pretérito pluscuamperfecto	Pretérito pluscuamperfecto
Futuro	Condicional
Condicional	Condicional

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Deportes – Sporty

natación *f* plavání • **guantes** *m pl* rukavice • **casco** *m* helma, přilba • **fútbol** *m* fotbal • **raqueta** *f* raketa **pista** *f* hřiště, kurt • **tenis** *m* tenis • **ciclismo** *m* cyklistika • **piscina** *f* bazén • **boxeo** *m* box • **estadio** *m* stadion • **campo** *m* hřiště • **carretera** *f* závod, běh • **récord** *m* rekord • **árbitro** *m* rozhodčí • **batir** porazit **ganador** *m* vítěz • **aficionado** *m* fanoušek • **medalla** *f* medaile

Espectáculos – (Kulturní) Představení

concierto de rock *m* rockový koncert • **música clásica** *f* vážná hudba • **jazz** *m* jazz • **cine** *m* kino • **teatro** *m* divadlo • **ópera** *f* opera • **ballet** *m* balet • **circo** *m* cirkus • **tablaó** *m* představení flamenca • **exposición de pintura** *f* výstava obrazů • **escultura** *f* sochařství

Arte y Literatura – Umění a literatura

cantante *m, f* zpěvák, zpěvačka • **poeta** *m* básník • **actriz** *f* herečka • **actor** *m* herec • **director de orquesta** *m* dirigent orchestru • **escritor** *m* spisovatel • **compositor** *m* skladatel • **escultor** *m* sochař • **pintor** *m* malíř • **director de cine** *m* filmový režisér

Música – Hudba

violonchelo *m/violonchelista* *m, f* violoncello/violoncellista, -tka • **flauta** *f/flautista* *m, f* flétna/flétnista, -tka • **violín** *m/violinista* *m, f* housle/houslista, -tka • **piano** *m/pianista* *m, f* piano, klavír/pianista, -ka, klavírista, -tka • **guitarra** *f/guitarrista* *m, f* kytara/kytarista, -tka • **batería** *f/batería* *m, f* skupina bicích nástrojů/bubeník, bubenice

UNIDAD 9

GRAMÁTICA

1. Nepřímý rozkaz a žádost

- ▶ Když nepřímo tlumočíme nějaký rozkaz nebo žádost, pak sloveso vyjadřující tento rozkaz nebo žádost (spojka *que* zde je potom ve významu *aby*) musí být v subjunktivním tvaru (přítomném nebo imperfektním).

(Jefe: "No llegues tarde")

Mi jefe siempre me dice que no llegue tarde.

(Lucía: "Ven mañana a mi casa")

Lucía me pidió que fuera a su casa.

- ▶ Jestliže je sloveso v uvádějící (hlavní) větě (*decir, pedir, etc.*) v přítomném nebo předpřítomném čase, pak je sloveso věty vedlejší ve tvaru přítomného subjunktivu:

Mi madre siempre me dice que no corra cuando voy en coche. Presente Pres. Subj.

Me ha pedido que le preste mi libro.

Pret. Perf. Pres. Subj.

- ▶ Jestliže je sloveso v uvádějící (hlavní) větě (*decir, pedir, etc.*) v kterémkoliv minulém čase (imperfektu, minulém prostém – indefinidu, nebo předminulém – plusquamperfektu), pak je sloveso věty vedlejší ve tvaru subjunktivu imperfekta.

Me dijo que abriera la ventana.

Pret. ind. Pret. imperf. subj.

- ▶ Slovesem hlavní věty bývá často *decir* – říct (ve smyslu příkazat/rozkázat) nebo jiná slovesa, např. *pedir, sugerir, recomendar, aconsejar, rogar, prohibir, etcétera*.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Noticias – Zprávy

titular *m* titulek; držitel, majitel • **robar** krást • **detener** zadržet • **policia** *m, f* policista, -ka, policie • **persecución** *f* pronásledování, stíhání • **agresor** *m* útočník, agresor • **huir** (-y-) prchat, utíkat • **asaltar** přepadnout, napadnout • **apuñalar** pobodat • **herir** (ie) zranit • **herido**, -a poraněný, -á • **atacar** útočit, napadnout • **víctima** *f* oběť

Verbos de influencia – Slovesa vlivu/ovlivnění

recomendar (ie) doporučit, doporučovat • **aconsejar** poradit, doporučit • **sugerir** (ie) navrhnout • **prohibir** zakázat • **pedir** (i) (po)žádat • **rogar** (ue) (po)žádat

UNIDAD 10

GRAMATIKA

1. Vyjádření nejistoty, domněnky, dohadu

- ▶ K vyjádření pochybnosti, přání nebo plánů, které nejsou jisté, používáme následující výrazy + slovesné tvary.

- **A lo mejor** (*treba, možná, pravděpodobně ano*) + indikativ.

A lo mejor vamos a Marbella.

A lo mejor ha ido a comprar los billetes de tren.

- Nelze použít výraz **a lo mejor** + sloveso v budoucím čase!

A lo mejor ~~estará~~ de vacaciones.
está

- **Seguramente** (*určitě, jistě*)/**probablemente** (*pravděpodobně ano*) + budoucí čas nebo přítomný subjunktiv.

Seguramente estará / esté enferma. La llamaré.

Probablemente iremos / vayamos a cenar a un restaurante japonés.

- **Quizás** (*snad, možná*) + indikativ nebo subjunktiv.

Indikativ se s výrazem **quizás** použije, když odkazujeme na aktivity minulé nebo přítomné.

Quizás ha tenido que ir al médico y por eso no ha venido a trabajar.

Subjunktiv se s výrazem **quizás** použije, když mluvíme o aktivitách budoucích.

Quizás compremos un coche nuevo, pero no sé cuando.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Alojamientos – Ubytování

En el hotel – V hotelu

piscina *f* bazén • **sala de reuniones** *f* zasedací místnost • **gimnasio** *m* tělocvična • **sauna** *f* sauna • **restaurante** *m* restaurace • **servicio de plancha** *m* žehlení prádla • **cuidado de niños** *m* hlídání dětí • **aparcamiento** *m* parkování • **lavandería** *f* prádelna, čistírna • **prensa gratuita** *f* tisk zdarma • **telefax** *m* telefax

En las habitaciones – V pokojích

radio *f* rádio • **televisión** *f* televize • **teléfono** *m* telefon • **secador de pelo** *m* fén • **albornoz**, -ces *m pl* koupací plášť, župan(y) • **minibar** *m* minibar • **baño privado** *m* osobní/privátní koupelna • **servicio de habitaciones 24 h** *m* pokojová služba nonstop • **terrazza** *f* terasa • **aire acondicionado** *m* klimatizace • **escritorio** *m* kancelář

Tiempo atmosférico

– Počasí/Klimatické podmínky

nubes *f pl* mraky • **lluvia** *f* déšť • **niebla** *f* mlha • **tormenta** *f* bouře, bouřka • **viento** *m* vítr • **sol** *m* slunce • **nubes y claros** polojasno • **nieve** *f* sníh • **nublado** zatažený, zamračený • **lluvioso** deštivý • **frío** *f* chladno, zima • **calor** *m* teplo, horko

UNIDAD 11

GRAMÁTICA

1. Zájmena jako přímý/nepřímý předmět

Zájmena jako přímý předmět (4. pád)

	singular	plural
1. ^a persona:	me	nos
2. ^a persona:	te	os
3. ^a persona:	lo (le) / la	los (les) / las

Zájmena jako nepřímý předmět (3. pád)

	singular	plural
1. ^a persona	me	nos
2. ^a persona	te	os
3. ^a persona	le (se)	les (se)

- ▶ Zájmena ve tvaru přímého nebo nepřímého předmětu se ve větách dávají vždy před určitý slovesný tvar, pokud sloveso není ve tvaru kladného rozkazu.

Lo compré ayer

– *¿Me podrías dejar tu móvil?*

– *Sí, cógelo.*

- ▶ Když je významové sloveso v infinitivu nebo gerundiu, může stát zájmeno za tímto neurčitým tvarem (infinitivem nebo gerundiem) – napsané dohromady, nebo stojí odděleně před určitým tvarem (pomocného) slovesa, které je doprovází.

Quiero verlos. / Los quiero ver.

Estoy esperándola. / La estoy esperando.

- ▶ Ve 3. osobě jednotného i množného čísla se tvar **le/les** pro přímý předmět (4. pád) mužského rodu používá pouze u životných podstatných jmen.

Ayer estuve con tu hermano. Le / Lo encontré muy bien.

- ▶ Když je potřeba použít oba zájmenné tvary najednou (přímý i nepřímý předmět), nepřímý předmět (3. pád) bude jako první (předchází předmět přímý – 4. pád).

Dámelo, por favor.

- ▶ Pokud po zájmenu **le/les** (nepřímý předmět) následuje některý z předmětů přímých 3. osoby (začínající na písmeno l-), mění se tvar nepřímého předmětu na **se**.

Acércaselo a tu compañero.

- ▶ I když nepřímý předmět (podstatné jméno/vlastní jméno) následuje až za slovesem, obvykle se zopakuje ve formě zájmena ještě i před určitým slovesným tvarem.

¿Le has dado la noticia a Luis?

2. Zájmena (příslovce) neurčitá: *poco, un poco, mucho, bastante, demasiado*

▶ **poco / un poco – málo / trochu, pár**

- *poco, poca, pocos, pocas* + podst. jméno

Hay poca gente en esta tienda.

- *un poco de* + podst. jméno

Nos sobra un poco de tiempo.

- *poco* + přídavné jméno

Estoy poco interesada en ese tema (= no estoy interesada).

- *un poco* + přídavné jméno

Soy un poco miedoso.

▶ **mucho – hodně, mnoho**

- *mucho / -a / -os / -as* + podst. jméno

Han pasado muchos días desde la última vez que hablé con él.

- *mucho* (příslovce)

Paco corre mucho.

▶ **bastante / demasiado – dost / příliš**

- *bastante / demasiado* + přídavné jméno

Ese edificio es bastante antiguo.

Son demasiado jóvenes para salir solos.

- *bastante -s / demasiado -a, -os -as* + podst. jméno

Esperé bastantes horas.

Tenía demasiada prisa.

- mohou se také vyskytovat samostatně, když fungují jako zájmeno nebo příslovce.

– *¿Cuántos quieres?*

– *Dame bastantes.*

– *¿Quieres algo más?*

– *No, gracias, he comido demasiado.*

3. Členy

	Určitý člen		Neurčitý člen	
	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
	Pro něco, co (už) známe.		Pro něco, o čem se zmiňujeme poprvé.	
Sing.	el	la	un	una
Pl.	los	las	unos	unas

► Určitý člen (*el, la, los, las*) se používá:

- Když hovoříme o něčem, co známe:

Devuélveme el libro que te presté.

- Se slovesem *gustar* a se všemi slovesy, které se používají s osobními zájmeny v předmětném tvaru:

Me gusta la música clásica.

- Určitý člen je povinný u názvů her a volnočasových aktivit, u částí lidského těla, u osobních předmětů nebo oblečení, místo přivlastňovacích zájmen.

Me duele la cabeza (Me duele ~~mi~~ cabeza).

El fútbol es un deporte muy popular en Europa.

- U času (hodin).

Son las seis de la tarde.

- U dní v týdnu (místo předložky).

El jueves voy a verte.

- Někdy lze vypustit podstatné jméno a nechat je zastoupené pouze členem.

– *¿Quién es tu novia?*

– *La del vestido rosa.*

► Neurčitý člen (*un, una, unos, unas*) se používá:

- Když se o něčem hovoří poprvé:

Me han regalado un gato.

- Když hovoříme o přibližném množství (v množném čísle – *unos, unas* = *několik, pár, asi*).

He tardado unas doce horas.

► Rodově neurčený (neutrální) člen *lo* se používá:

- Následuje-li po něm zpodstatnělé přídavné jméno nebo příslovce:

Lo más difícil es aprobar el primer examen.

► Člen se nepoužívá:

- Když se hovoří o profesi, pokud není blíže určena přídavným jménem.

Mi primo es un carpintero estupendo.

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Ropa y complementos – Oblečení a doplňky

chaqueta *f* sako, kabátek • *bolsillos* *m pl* kapsy, kapsičky • *botones* *m pl* knoflíky • *falda* *f* sukně • *blusa* *f* halenka • *bufanda* *f* šála • *pendientes* *m pl* náušnice • *pañuelo (de cuello)* *m* šátek (na krk) • *cinturón* *m* opasek • *medias* *f pl* punčochy • *zapatos de tacón* *m pl* boty na podpatku • *bolso* *m* kabelka, taška • *gorro* *m* čepice • *abrigo* *m* kabát • *bufanda* *f* šála • *guantes* *m pl* rukavice • *camisa* *f* košile • *traje (de caballero)* *m* oblek • *traje de chaqueta (de señora)* *m* kostým(ek) (dámský) • *corbata* *f* kravata • *sombrero* *m* klobouk • *vaqueros* *m pl* džíny • *pantalones* *m pl* kalhoty • *jersey* *m* svetr • *camiseta* *f* tričko, tílko • *botas* *f pl* vysoké boty, holínky, kozačky • *zapatos* *m pl* boty • *chándal* *m* tepláková souprava • *zapatillas de deporte* *f pl* tenisky • *calcetines* *m pl* ponožky

UNIDAD 12

GRAMATIKA

1. Neosobní vyjádření pomocí *se*

- Když při mluveném nebo psaném projevu neznáme subjekt (podmět), nebo jej není důležité zmiňovat, používáme neosobní struktury. Jedna z nich se tvoří pomocí zvrátneho *se* + aktivní sloveso + pasivní podmět (subjekt).

Se venden pisos.

- Jindy se neoznačí žádný subjekt (podmět), pak jsou takové vazby zcela neosobní.

Profesora, hable más alto, aquí no se oye.

2. Příslowce

- ▶ Příslowce slouží k bližší kvalifikaci (rozvinutí) slovesa, přídavného jména nebo dalšího příslowce.

Canta maravillosamente.

Es muy bueno.

Vive bastante cerca.

- ▶ Podle významu může vyjadřovat čas, způsob, místo

Tiempo	Modo	Lugar	Cantidad
Čas	Způsob	Místo	Množství
ahora - teď	bien - dobře	aquí - tady, zde	mucho - hodně
ya - už, již	mal - špatně	allí - tam	poco - málo
todavía - ještě	despacio -	arriba - nahore	bastante - dost
tarde - pozdě	zvolna, pomalu	abajo - dole	demasiado -
ayer - včera	así - tak(to)	delante -	prliš, dost
mañana - zítra	(příslowce	vpředu, napředu	muy - velmi
hoy - dnes	s příponou -	detrás - vzadu,	
	mente)	pozadu	
		cerca - blízko	
		lejos - daleko	

- ▶ Mnoho příslowcí se může vytvořit přidáním koncovky -mente k přídavnému jménu v ženském rodě.

correcto > correctamente

fácil > fácilmente

UŽITEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Fiestas y tradiciones – Svátky a tradice

Navidad *f* Vánoce • Nochebuena *f* Štědrý večer •
Nochevieja *f* Silvestr • Año Nuevo *m* Nový rok •
Reyes Magos *m pl* • Tři králové • turrón *m* mandlový
nugát (španělské vánoční cukroví) • regalos *m pl* dary,
dárky • belén *m* betlém • villancicos *m pl* koledy •
árbol *m* strom